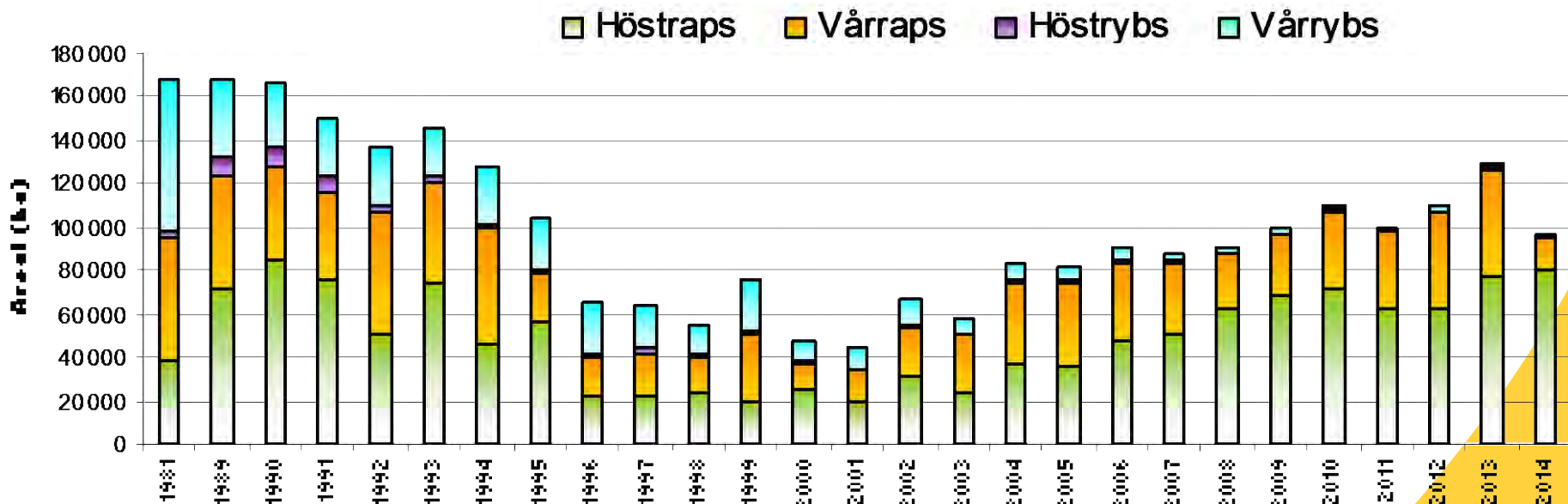

Vad gör vi utan vårraps?

Oljevältareal Sverige 1981, 1989-2014

Vårraps 2014

- 50900 ha 2013 » 14700 ha 2014
 - Vårrips 2750 ha » 1200 ha
- Våroljeväxtodlingen minskade med 70 % 2014!
- Jordloppor angrep och skadade allvarligt c:a 1000 ha
- Kålflugor blev en ny skadegörare
- Lokalt upplevdes rapsbaggar som ett stort bekymmer

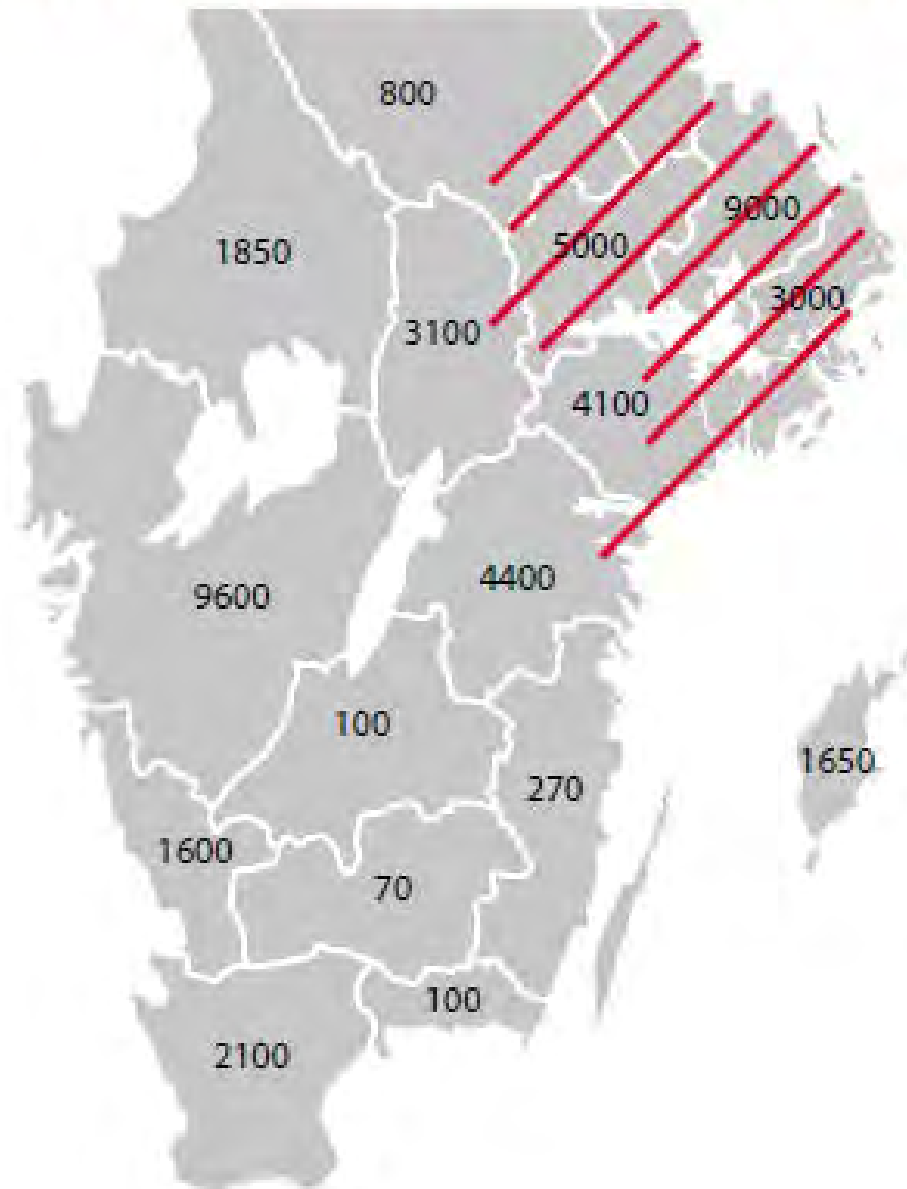
Vårraps 3000

- Ett projekt för att lyfta stagnerande vårrapsskördar

”När jordloppeproblematiken är löst har vi verktygen”

- Etablering & Bearbetning
- N-gödsling
- Avdödningstidpunkt/Skördetidpunkt

Störst risk för jordloppor i öst

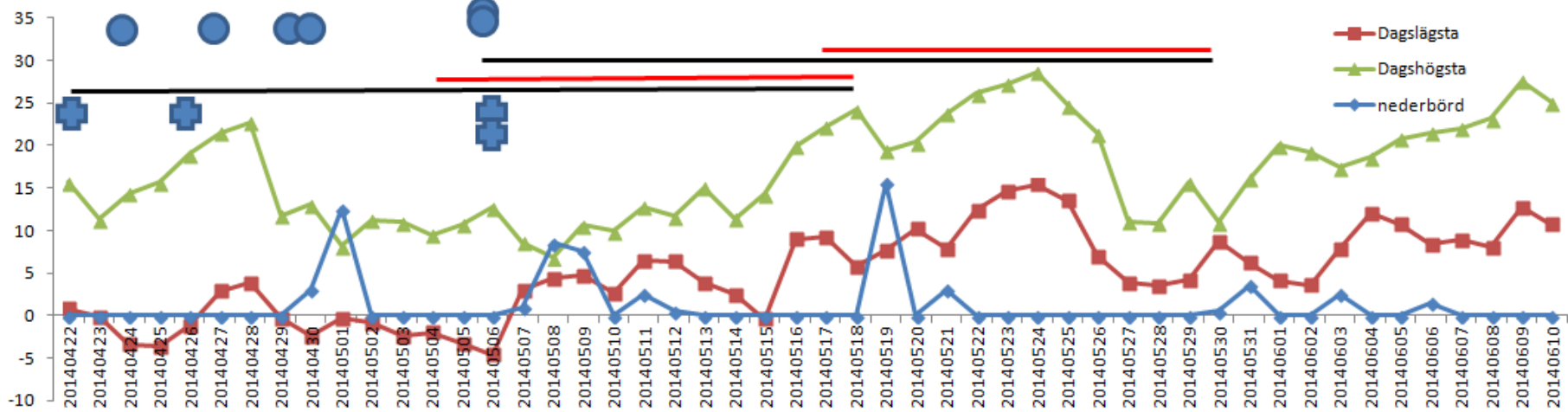
Utsädesmängd och betning

Lilla Vallskog
sådd 30/4

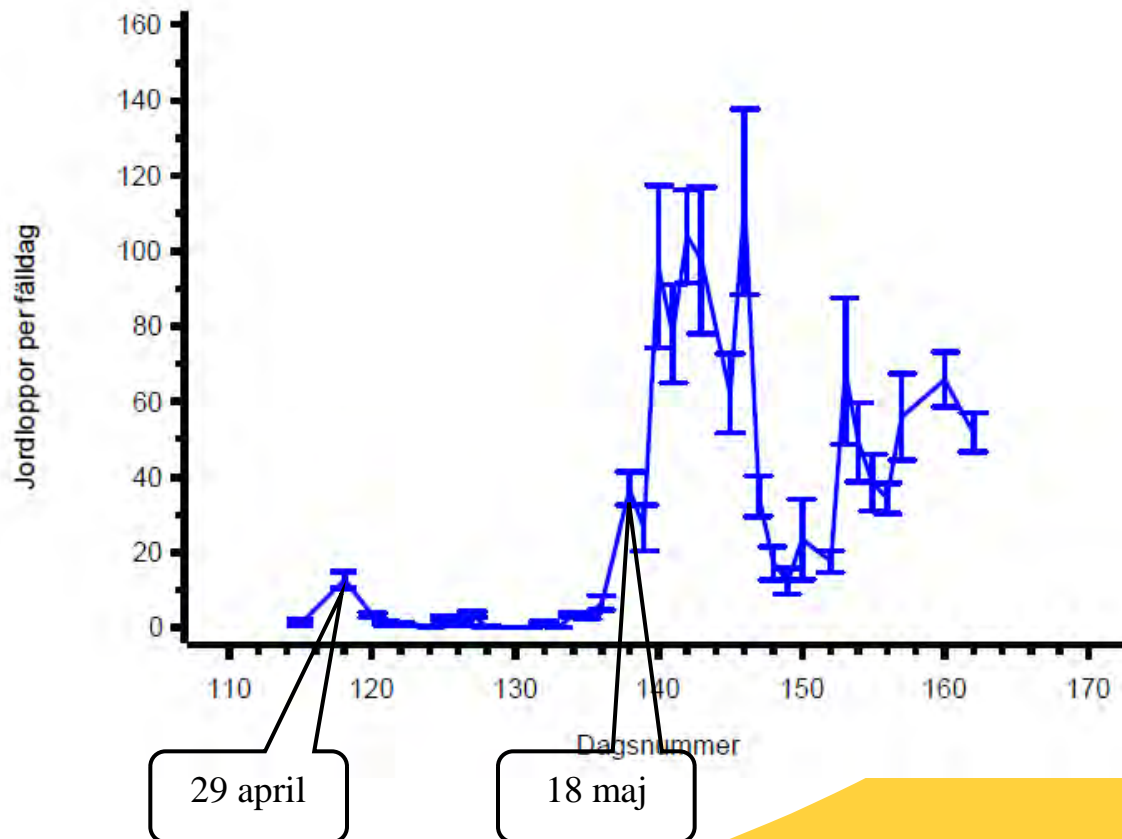

Brunnsholm
sådd 24/4

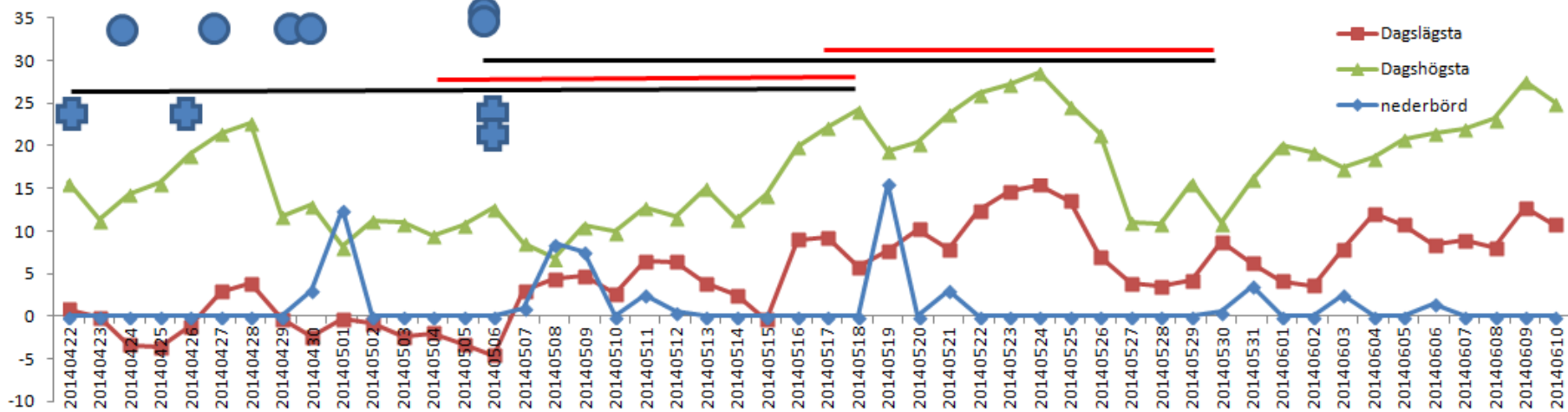
Väder

Jordloppor medel, alla försök

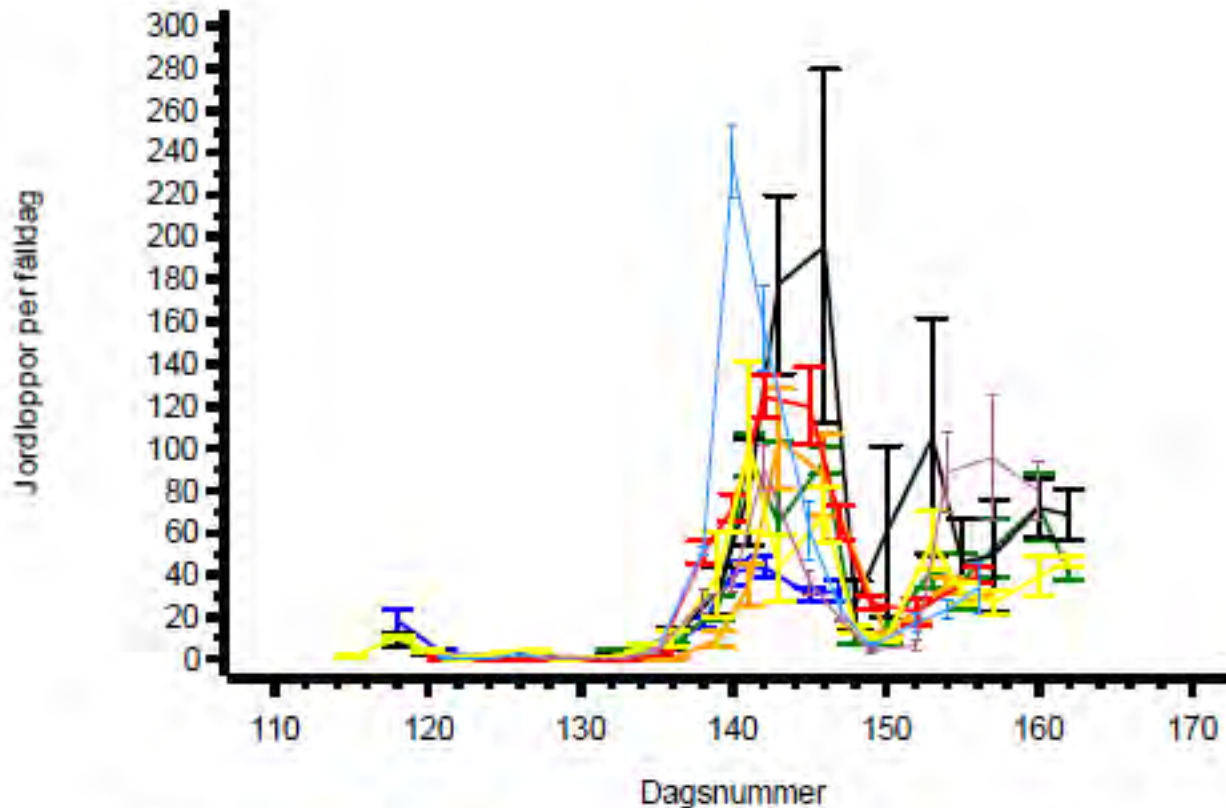
Väder

Stratifierat subsampel, jordloppor

Art	Sv. namn / värdväxt om ej oljeväxter	Antal
Phyllotreta vittula	Kornjordloppa	119
Phyllotreta vittata	Krokrandig jordloppa	112
Phyllotreta atra	Svart jordloppa	100
Phyllotreta undulata	Vågrandig jordloppa	40
Phyllotreta nigripes	Sidenglänsande jordloppa	9
Chaetocnema sp 1	Skräppor Trampörter	51
Chaetocnema sp 2	Skräppor Trampörter	5
Chaetconema sp 3	Skräppor Trampörter	17
Aphthona ?euphorbiae	Törel	28
Longitarsus sp.	"ogräs"	7
Mantura rustica	Skräppa	1

Jordloppor per fälla/dag 2014

Field — Br — Fy — Ku — Li
 — Sn — Sä — Ve — Öl

Vårrapsrekommendationer

- Vårraps skall sås tidigt
 - Det säger såtidsförsök
 - Det visar jordloppeförsök 2015
 - Sådd i varm jord är fel – direkt skadligt!

Sortförsök 2010-2014

Sort	D+E-området		F-området	
	2014	Medel 2010- 2014	2014	Medel 2010- 2014
SW Brando H, frö, kg/ha	2380	2390	2110	2450
råfett, kg/ha	1040	1040	910	1040
rel.tal	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
DLE Mirakel H (SW)	125	117	124	110
Builder H (Bay) EU	114	113	114	109
DLE Doktrin H (SW)	121	111	115	105
DLE 1313 H (SW)	102	110	123	115
SW Majong H EU	117	109	118	108
SW Pilani H	113	109	105	100
RG Swifter H (SSd)	105	107	92	94
NPZ Makro	115	104	133	109
SW Mosaik	111	101	111	102

Vårraps 3000

- N-gödsling
 - 7 försök sådda och skördade från Skåne till Mälardalen
- Avdödningstidpunkt/Skördetidpunkt
 - 2 försök ihop med JTI, sponsor Monsanto NA och Nufarm
- Etablering & Bearbetning
 - Projekt vid inst för Markvetenskap

Försöksplan

Under 2014 genomfördes två försök, ett på lättlera (Säby) och ett på styv lera (Kungsängen).

1. Tidig sådd
2. Sen sådd
 - a) Höstplöjning, konventionell såbäddsberedning och sådd
 - b) Grund bearbetning två gånger på hösten
 - c) Grund bearbetning 1 gång på hösten, 1 gång på våren
 - d) Grund bearbetning två gånger på våren

Tidig sådd 22 april på Säby och 26 april på Kungsängen, sen sådd 6 maj på båda platserna.

Halva rutorna såddes med betat, halva med obetat utsäde

Skörd och antal plantor, Säby och Kungsängen 2014

	Skörd		Plantor/m ²	
	Kungs	Säby	Kungs	Säby
1a Höstplöjning, tidig sådd=100	1760	1630	106	107
2a Höstplöjning, sen sådd	85	49	121	45
1b Grund bearb.två ggr höst, tidig sådd	98	111	104	107
2b Grund bearb.två ggr höst. sen sådd	69	72	82	54
1c Grund bearb. höst och vår, tidig sådd	93	90	113	101
2c Grund bearb. höst och vår, sen sådd	66	49	119	38
1d Grund bearb. två ggr vår, tidig sådd	110	108	105	112
2d Grund bearb. två ggr vår, sen sådd	88	68	114	60
a. Höstplöjning. konv. såbäddsberedn	100	100	114	76
b. Grund bearbetning två ggr på hösten	90	123	93	81
c. Grund bearbetning höst och vår	86	93	116	69
d. Grund bearbetning två ggr på våren	107	118	110	86
1. Tidig sådd	100	100	107	107
2. Sen sådd	77	58	109	49

Optimal N-giva och skörd i vårraps 2014

Lena Engström

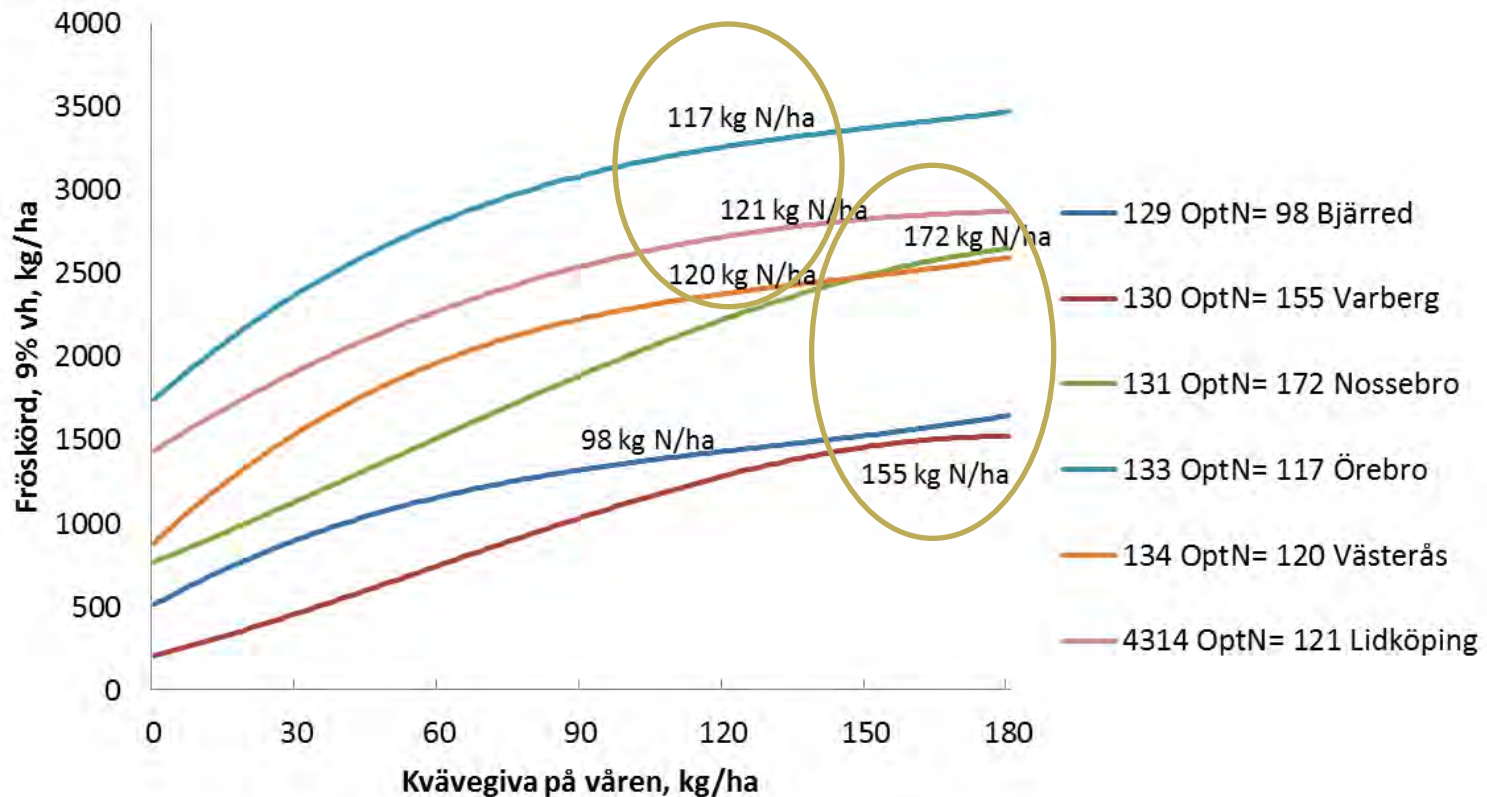
Institutionen för Mark och Miljö, Sveriges Lantbruksuniversitet, Skara

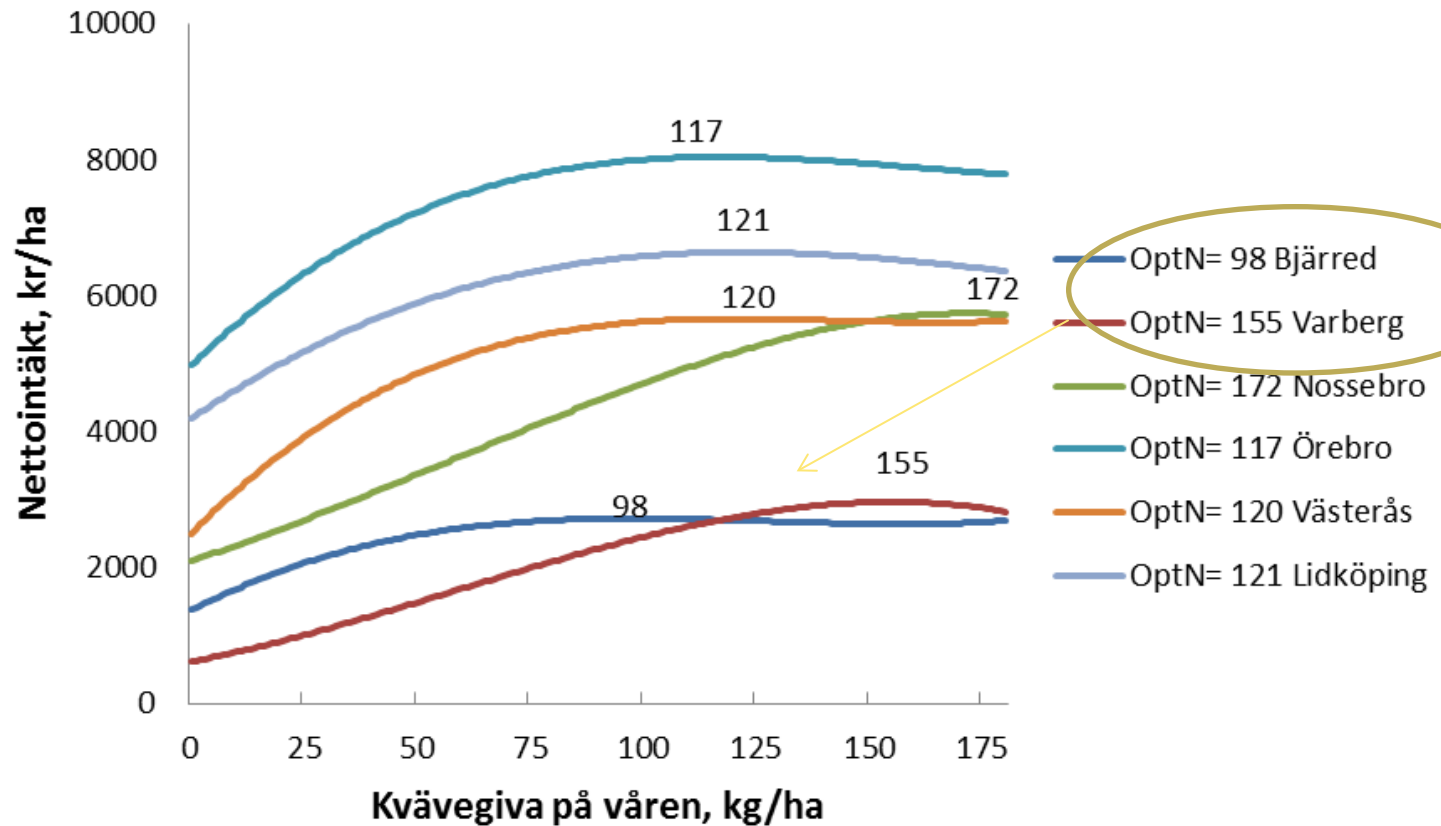
Lägre optimal N-giva på platser med högre grundskörd!

6 försök 2014

(fröpris 2,8 kr + oljehaltstillägg, N-pris 8,78 kr + torkningskostnader)

Nettointäktens respons på ökad kvävegiva....

Skörde försök inom Vårraps 3000 år 2014

Skörd 4 september

Trösktidpunkter, skörd 4
september

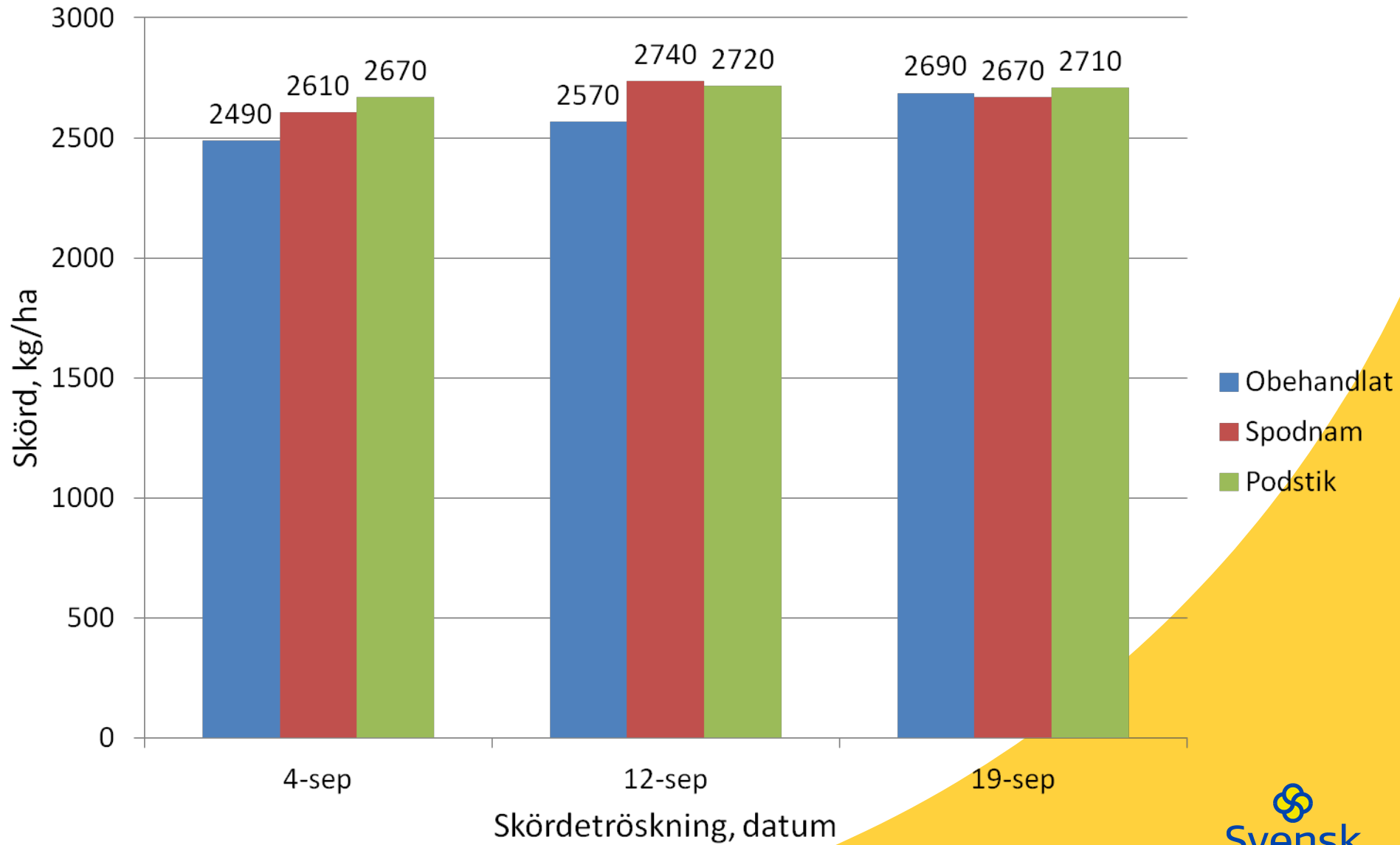

Trösktidpunkter, skörd 12 september

Skörd 19 september

Avkastning

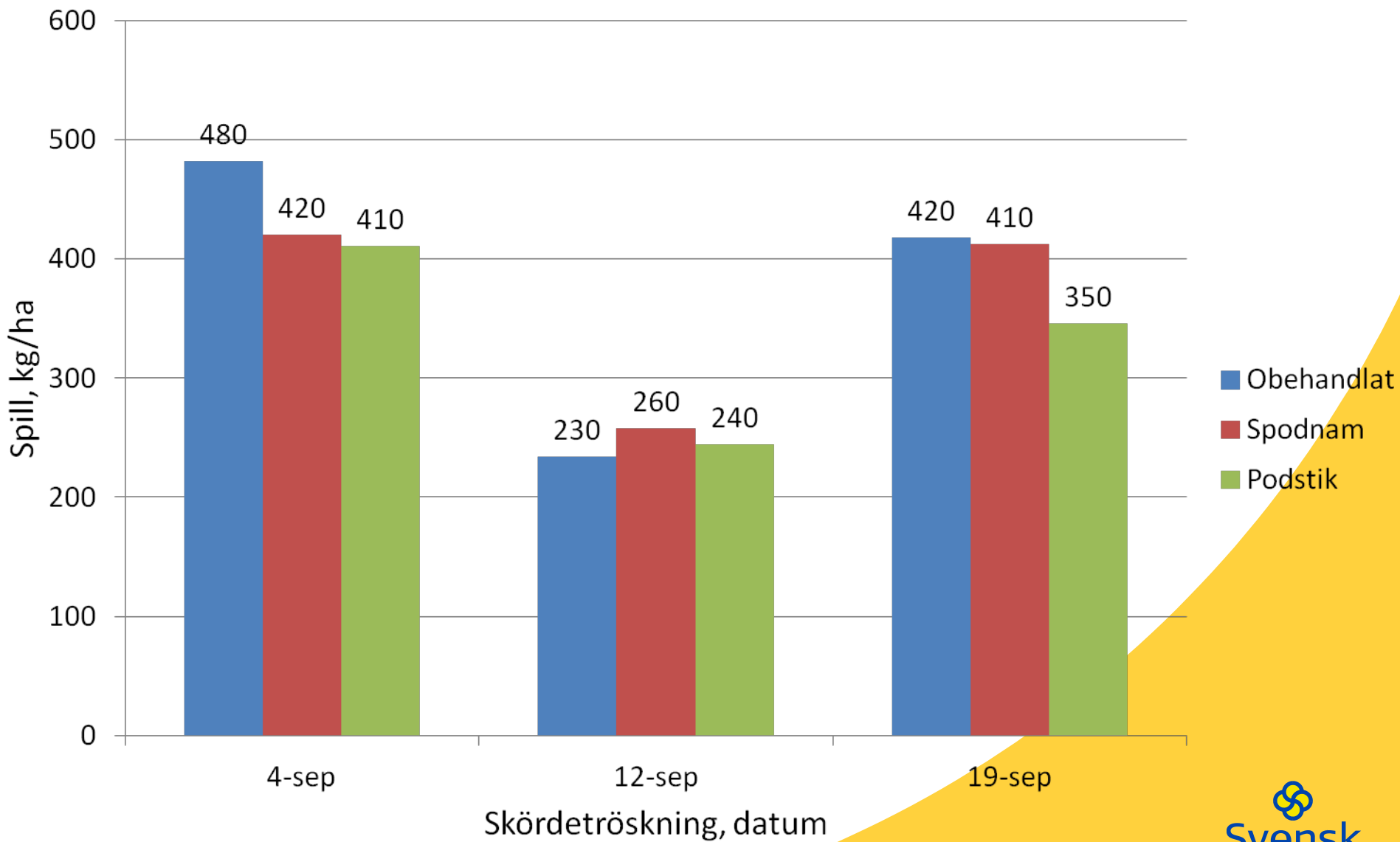
Avkastning i förhållande till skördetidpunkt

Skörd, datum	Avkastning	
	kg/ha	relativtal
4 sep	2590	100
12 sep	2670	103
19 sep	2690	104

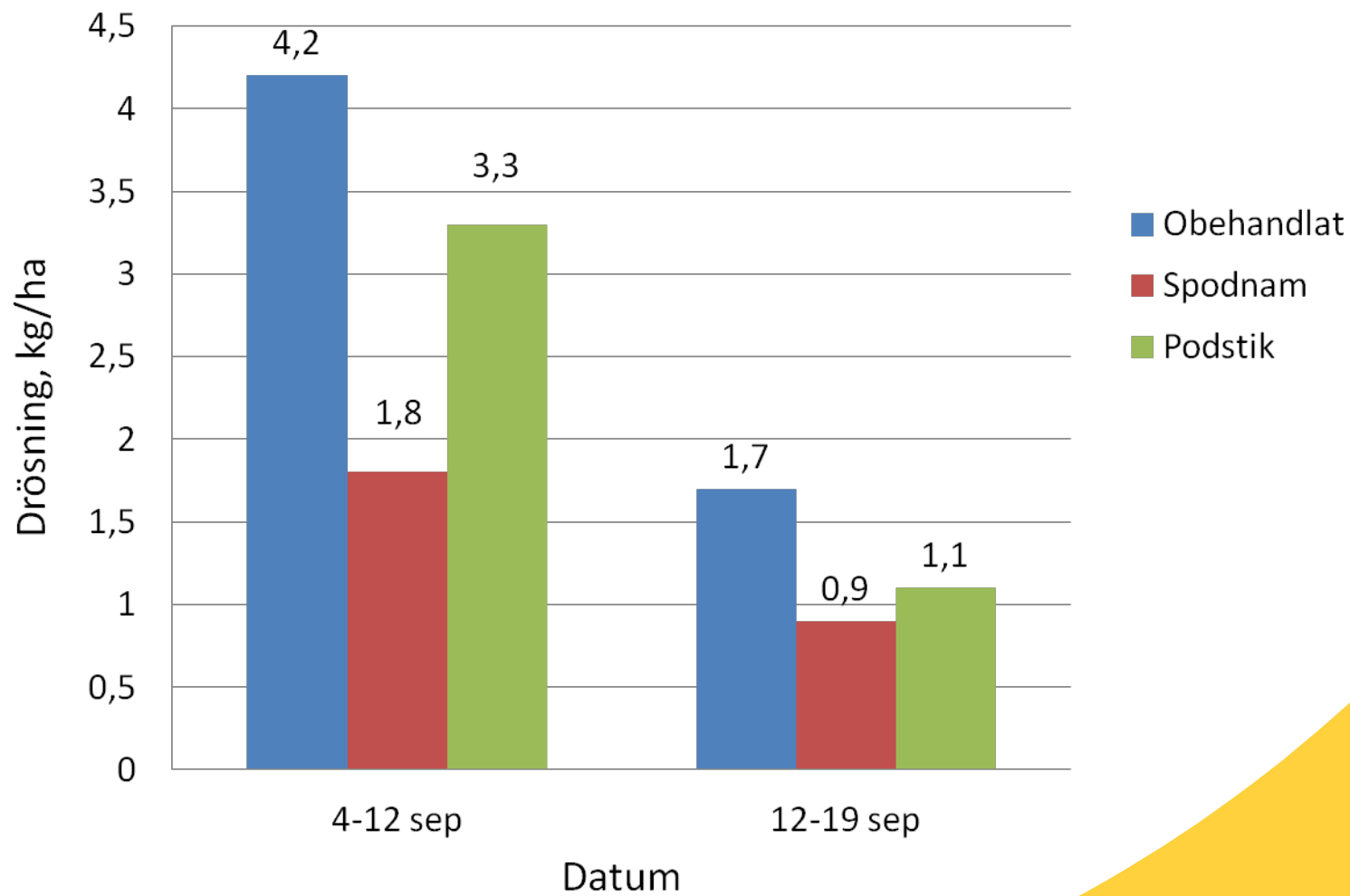
Avkastning i förhållande till typ av behandling (preparat)

Behandling (preparat)	Avkastning	
	kg/ha	relativtal
Obehandlat	2580	100
Spodnam	2670	104
Podstik	2700	105

Skärbordsförluster

Drösning

Analyser, resultat per skördetillfälle

Parameter	Datum skördetrösning		
	4 sep	12 sep	19 sep
Vattenhalt frö, %	10,2	12,0	12,9
Vattenhalt halm, %	23	26	22
Oljehalt vid 9 % vattenhalt, %	46,9	46,6	46,7
Tusenkornvikt, g	4,0	4,0	4,0

R E S U L T A T B L A N K E T T2014

HS Konsult
PLAN: OS4-2014
ADB-NR: HC0839

Försök med trösktidpunkter i vårraps 2014.
LÄN-FNR:U--2014

ANSVARIG:

GRÖDA: Vårraps

SIDA 1

GÖDSLING

DATUM

MÄNGD

SORT:
SÅTT DEN: KG/HA:
FÖRFRUKT:
JORDART:
PH-VÄRDE:

VÄXTSKYDD

R E S U L T A T:

			Skörd vh 9%	Skörde ökning	Rel tal Fak 1	Rel tal Fak 2	Olja % 09-23	Vh i fält % 09-23	Av- rens % 09-23	Spill kg/ha	Tk- vikt g 09-23
F Ö R S Ö K S L E D:											
Obehandlat	T1	Lantbrukarens skörd	2487	0	100	100	51,5	10,1	8,59	482	3,9
1,25 Spodnam	T1	Lantbrukarens skörd	2608	0	100	105	51,6	10,4	9,42	420	4,0
1 Podstik	T1	Lantbrukarens skörd	2669	0	100	107	51,5	10,0	7,72	411	4,0
Obehandlat	T2	T1 + 7 dagar	2567	79	103	100	51,1	12,1	4,61	234	3,9
1,25 Spodnam	T2	T1 + 7 dagar	2735	127	105	107	51,2	11,8	4,07	258	3,9
1 Podstik	T2	T1 + 7 dagar	2716	47	102	106	51,3	12,2	4,24	244	4,0
Obehandlat	T3	T1 + 14 dagar	2687	200	108	100	51,1	12,8	6,76	418	3,9
1,25 Spodnam	T3	T1 + 14 dagar	2671	63	102	99	51,1	13,0	6,16	412	4,0
1 Podstik	T3	T1 + 14 dagar	2707	38	101	101	51,7	12,9	4,70	346	4,1
Obehandlat			2580			100	51,2	11,7	6,65	378	3,9
1,25 Spodnam			2671			104	51,3	11,7	6,55	363	4,0
1 Podstik			2697			105	51,5	11,7	5,55	334	4,0
	T1	Lantbrukarens skörd	2588	0	100		51,5	10,2	8,58	438	4,0
	T2	T1 + 7 dagar	2673	85	103		51,2	12,0	4,31	245	4,0
	T3	T1 + 14 dagar	2688	100	104		51,3	12,9	5,87	392	4,0
-X-			2650				51,3	11,7	6,25	358	4,0
CV%			4,7				0,9	5,1	18,9	19,6	3,5
OBS			34				36	36	36	36	36
Prob. BLOCK			-				-	-	-	-	-
Prob. F1			*				-	*	*	*	-
Prob. F2			-				-	-	-	-	-
Prob. F1*F2			-				-	-	-	-	-
Prob. BLOCK*F1			-				-	-	-	-	-
LSD F1			128				1,1	1,6	2,53	134	0,2
LSD F2			109				0,4	0,5	1,03	61	0,1
LSD F1*F2			156				0,6	0,7	1,47	88	0,2

ANM:

Oljehalten är här angiven i % av torrs substans

Slutsatser olika skördetidpunkter

- Senareläggning av skörden ökade avkastningen med cirka 100 kg/ha.
- Användningen av klisterpreparat ökade avkastningen med cirka 100 kg/ha.
- Endast ringa skillnader i frökvalitet mellan försöksleden.
- Skärbordsförlusterna påverkades mer av fuktighetsförhållandena i grödan än av klisterpreparaten.
- Dröningen var genomgående försumbar.

Trial of the year 2014

L9 8450

		Skördetid		Frö 9%	Merskörd behandlat	Merskörd behandlat	Merskörd sen skörd
1	Obehandlat	2014-07-25	1	2882			
2	0,5 Cantus	2014-07-25	2	2942	60		
3	0,7 Proline	2014-07-25	3	2771	-111		
4	1,0 Acanto	2014-07-25	4	2834	-48		
5	1,0 Amistar	2014-07-25	5	3219	+337		
1	Obehandlat	+ 8 dagar	1	3728			+846
2	0,5 Cantus	+ 8 dagar	2	3878		+150	+936
3	0,7 Proline	+ 8 dagar	3	4063		+335	+1292
4	1,0 Acanto	+ 8 dagar	4	4223		+495	+1389
5	1,0 Amistar	+ 8 dagar	5	4083		+355	+864
Medelskörd tidp. 1 av behandlat				2940			
Medelskörd tidp. 2 av behandlat				4060			
Skördeökning sen skörd				1120			
Skördeökning per dygn				140			

Vad gör vi utan vårraps?

Odlar oljelin

Foton: Mikael Fransson, Teambild